

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Ruokolainen, J. (2022) Suunnannäyttäjät opetuksen uudistamisessa, osa 1. TAMK-blogi, 29.11.2022.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/henkilosto/suunnannayttajat-opetuksen-uudistamisessa/>

Suunnannäyttäjät opetuksen uudistamisessa, osa 1

29.11.2022 — Arja Hautala

Bell hooks on uudistanut voimakkaasti opetusta. Hän korostaa opettajan ja oppilaan yhteistä tasa-arvoista ja turvallista matkaa oppimiseen ja kokonaisvaltaiseen kasvuun.

Bell hooks – vapauttava kasvatusta

Bell hooks tunnetaan feministisenä sosiologina ja opetuksen uudistajana. Hänen lähtökohtansa on, että opetuksen tilanteen tulee olla niin turvallinen, että oppilas ja opettaja uskaltavat ilmaista itseään ja sanoa mitä ajattelevat. Bell hooksin vapauttava kasvatusta haastaa tehokkuuden, tietopainotteisuuden ja yksilöllisyyttä korostavan opetuskulttuurin tekemään täyskäännöksen. Hänen vapauttava kasvatuksensa korostaa hyvinvointia ja tähtää kokonaisvaltaiseen kasvuun.

Hän kritisoi voimakkaasti tallentavaa kasvatusta. Bell hooks painottaa sitä, että oppiminen tapahtuu yhteisessä projektissa, jossa oppilaat ja opettajat toimivat aktiivisesti yhdessä.

Oppimisyhteisö on tasa-arvoinen, jota korostavat valtuuttaminen ja äänen antaminen. Vapauttavassa kasvatuksessa mukaan oma kasvu ja ainutlaatuisuus tuottavat parhaan tuloksen. Siinä tunteet sysäävät prosesseja liikkeelle. Tässä mielessä tunteiden käsittely ei voida sivuuttaa. Opetuksessa hyväksytään ja keskitytään yksilöllisiin eroihin.

Bell hooks on ottanut mallin Paolo Freirenin ajatuksista – toivosta ja siitä, että yhteiskunnan muuttaminen on mahdollista. Hänen tavoitteensa näkyvien ja piilevien valtarakenteiden purkaminen ja päällekkäisten ja toiseuden ja päällekkäisten identiteettien pohtiminen.

Vapauttava kasvatusta TAMKissa

Tavoitteeni on luoda opetustilanteista turvallisia, jotta opiskelijat voisivat ilmaista itseään. Tässä asiassa opin uutta jatkuvasti opiskelijoiltani ja samalla itsestäni. Turvallisuuskokemukseen vaikuttaa käsillä oleva tilanne mutta myös aikaisemmat kokemukset vastaavassa tilanteessa. Aiemmat kokemukset heijastuvat tulkintoihin uudessa tilanteessa. Tärkeää on kuunnella muita sekä myös itseään.

Lopputöiden ohjaamisessa täytyy ottaa yksilölliset erot huomioon sekä se missä sosiaalisessa todellisuudessa opiskelijani elävät. Pyrin sanomaan kaikille lopputyöntekijöille sen, että teemme yhteistä projektia. Vertaisoppiminen ryhmässä tasa-arvoistaa ja antaa äänen opiskelijoille.

Myös neurologia korostaa kokonaishyvinvoinnin merkitystä oppimisen tukena: liikunta, ystävyyssuhteet, riittävä uni ja terveellinen ruoka luovat edellytykset hyvälle oppimiselle. Kehotan oppilaita pitämään itsestään huolta nukkumalla tarpeeksi, liikkumalla ja pitämään yllä ystävyyssuhteita. Elämä ensin ja sitten vasta opiskelu. Yritän oppia lisää Bell hooksin ja muiden koulutuksen uudistajien ajatuksista True Teacher -tielläni.

Tuija Laakso toimii sosionomikoulutuksen lehtorina TAMKissa ja jakaa ajatukseni hooksin oppien järkipärisyydestä: ”Opiskelija totesi taannoin opetuksessa, että häntä jännitti sanoa mielipiteensä, ettei loukkaisi opettajaa. Tällaista ei kenenkään opiskelijan pitäisi joutua miettimään. Sosionomikoulutuksessa yhteisöllisyys ja ryhmässä toimiminen on keskiössä. Vapauttavan kasvatuksen idean mukaisesti meidän tulee elää kuten opetamme, kohdata opiskelijat, kollegat ja muut kanssaeläjät arvostavasti ja kunnioittavasti.

Bell hooksin ajatus oppimistapahtumasta opettajien ja opiskelijoiden yhteisenä projektina kuvaa hyvin osuvasti oppimisen ideaa. Oppiminen syntyy opiskelijoiden kanssa dialogissa, jossa kenenkään tieto ei ole toista arvokkaampaa. Oppiminen on yhteisen ymmärryksen kautta muotoutuva ilmiö. Opiskelun tulisi olla mielenkiintoinen ja innostava matka itseen ja maailmaan, jonka ohessa opitaan niitä asioita, jotka täyttävät tutkintosäännön vaatimukset. Aina tulee olla aikaa pysähtyä ja kysyä mitä opiskelijoille kuuluu ja puhua myös muusta kuin opiskeluun liittyvistä asioista.”

Lähde: Vuorikoski, M. (2012). Bell hooks – Vapauttava kasvatusta. Teoksessa: Aittola, Tapio (toim.): Kasvatussosiologian suunnannäyttäjiä. Gaudeamus. Helsinki, 307 – 332.

Teksti: Projektipäällikkö Jari Ruokolainen, Teollisuusteknologia, TAMK
Kuva: Pixabay